

'Leuk dat het klaverblauwtje terugkeert'

'Steeds weer hoor ik hoe leuk het is dat de koninginnenpage het dankzij de klimaatverandering zo goed doet. Toegegeven, deze vlinder oogt spectaculair maar is wel een generalist, terwijl onze eigen specialistische soorten, zoals die van het veengebied, juist dreigen te verdwijnen.'

Toch zijn er ook wel degelijk vlinders waarop **Theo Verstrael**, directeur van de Vlinderstichting, zich verheugt. 'Ik vind het hartstikke leuk dat de grote vos er aan lijkt te komen, en niet te vergeten het klaver-

blauwtje, een soort van de kalkgraslanden. Zoals zoveel soorten is dit vlindertje door vernietiging van zijn leefgebied uit Nederland verdwenen, maar dankzij de klimaatverandering keert het blauwtje terug. Gelukkig zijn er inmiddels ook weer geschikte terreinen voorhanden. De afgelopen twintig jaar is er namelijk óók wat ten goede gekeerd: er is meer oppervlak natuurgebied en veel meer aandacht voor de kwaliteit ervan.'

'Minder strikte scheiding tussen zout en zoet'

'De zeespiegel stijgt, de polders zakken weg. Dan krijg je onvermijdelijk meer verzilting. Nu vinden we het nog acceptabel de Haarlemmermeer constant door te spoelen met zoet water van elders, maar in de toekomst is dat misschien niet meer rendabel, of willen we het zoete water daar niet meer voor gebruiken. Dan wordt het in een mum van tijd een zilte polder. Dat kun je jammer vinden, maar het biedt ook nieuwe kansen voor de natuur en bij de teelt van zouttolerante gewassen', aldus **Willem Brandenburg**, onderzoeker bij Wageningen Imares en coördinator van de Zilte Zoom, een onderzoeksprogramma om de stijgende zeespiegel het hoofd te bieden.

'Als we er nu al aan het werk gaan, zijn we er tijdig bij om nieuwe economische bedrijvigheid te ontwikkelen', aldus Brandenburg. Hij mikt dan op aquacultuur,

schelpdierenteelt, kweken van zeekraal en lamsoor en een aangepaste landbouw, maar ook op een kwaliteitsimpuls voor de natuur. 'Bovendien kunnen we het landschap aantrekkelijker maken terwijl de veiligheid op peil blijft.' Cruciaal is een minder strikte scheiding tussen zout en zoet, denkt Brandenburg. 'We kunnen niet tot Sint Juttemis de dijken blijven verhogen of zand blijven aanvoeren terwijl de polders steeds verder wegzakken. Dat is geen duurzame oplossing. Kwelders daarentegen groeien mee met de zeespiegelstijging, het buitendijkse Verdrongen Land van Saaf-tinge is nu al het hoogste punt van Zeeland. De combinatie van kwelders en een lage kade kan het ach-terland in Zeeland en in de Waddenzee prima beschermen. Lepelaars lopen er naar voedsel te zoeken, er wordt zeekraal gekweekt, het is duurzaam en absoluut veilig.'

'Grotere biodiversiteit'

'Bij een warmer klimaat hoort een grotere biodiversiteit; naar de evenaar toe neemt het aantal soorten nu eenmaal toe.' Hoe warmer, hoe meer soorten. **Stefan Pasma**, publicist en adept van wildernisnatuur, wil maar zeggen: door het broeikaseffect zullen we in Nederland een flink aantal nieuwe, mediterrane soorten mogen verwelkomen, maar ook zullen we van een paar koelteminnende soorten, bijvoorbeeld het korhoen, afscheid moeten nemen. De natuur is niet statisch en zal zich wel aanpassen aan het veranderende klimaat, denkt Pasma. Dat gebeurde immers ook na de ijstijden.

Voorwaarde is dan wel dat er in Europa

eindelijk werk wordt gemaakt van de aanleg van ruime natuurcorridors, verbindingzones om soorten de kans te geven met het klimaat mee op te schuiven. Die moeten zo breed zijn, vindt Pasma, dat ook grote grazers en roofdieren er gebruik van kunnen maken.

'Ik denk bijvoorbeeld aan het plan Veluweroute: de aanleg van een robuuste verbindingzone van de Oostvaardersplas- sen via de Veluwe en de Gelderse Poort naar het Reichswald in Duitsland.'

